

UPPSALA
UNIVERSITET

JURFAK 2023/36

Utvärderingsrapport med anledning av utvärdering av juristprogrammet

Antagen av Juridiska fakultetens fakultetsnämnd 2023-09-19

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
2. Övergripande synpunkter	3
3. Förhållandet till den pågående översynen av juristprogrammet	5
4. Förslag till handlingsplan	6
1. Studentinflytande	6
2. Kursvärderingarnas längd	6
3. Studenternas studiemiljö	6
4. Omtentamenstillfällen	6
5. Lärandemål	6
6. Det kursöverskridande pedagogiska samtalet	6
7. Avnämarperspektivet	6
8. Återkoppling till lärarna	7
5. Juridiska fakultetsnämndens slutsats	7

1. Bakgrund

Under 2022 utvärderades juristprogrammet vid den Juridiska fakulteten i Uppsala. Utvärderingen genomfördes i enlighet med Uppsala universitets riktlinjer för utbildningsutvärderingar (UFV 2015/475) och Juridiska fakultetens modell för utbildningsutvärderingar (JURFAK 2018/3).

Utvärderingen genomfördes av en extern bedömargrupp med fem ledamöter. Fakulteten upprättade en självvärdering som tillsammans med kursdokumentation, styrdokument och tidigare rapporter tillställdes bedömargruppen. Bedömargruppen gjorde ett platsbesök i november. Bedömargruppens utlåtande tillställdes Juridiska fakulteten i december 2022 och har under vårterminen 2023 behandlats av Juridiska fakultetens utbildningsutskott samt av den grupp för översyn juristprogrammet som tillsatts av Juridiska fakultetens fakultetsnämnd i juni 2022 (direktiv JURFAK 2022/9).

Enligt universitetets riktlinjer och fakultetens modell ska en kort utvärderingsrapport som sammanfattar de viktigaste slutsatserna utifrån självvärdering och bedömarutlåtande antas av fakultetsnämnden.

Utvärderingsrapporten ska även redovisa planerade åtgärder/utvecklingsinsatser, samt utvärderingens metod och uppläggning. En sådan rapport ska diarieföras och göras tillgänglig internt. Rapporten ska innehålla nämndens slutsats tillsammans med planerade åtgärder, samt vid behov instruktioner om särskild uppföljning. Nämnden ansvarar för att åtgärder och utvecklingsinsatser vidtas samt följs upp inom ramen för årlig uppföljning. Utkast till utvärderingsrapport samt förslag på handlingsplan har tagits fram av Utbildningsutskottet.

Om relationen mellan utbildningsutvärderingen och översynen av juristprogrammet, se vidare nedan i avsnitt 3.

2. Övergripande synpunkter

Utbildningsutskottet och fakultetsnämnden har tagit del av bedömargruppens utlåtande. Bedömargruppens allmänna intryck är att fakultetens juristprogram ”i många viktiga avseenden håller hög kvalitet”. Den pedagogiska modellen fungerar enligt bedömargruppens uppfattning ”i stort sett bra och är uppskattad av både studenter och lärare”. Lärarnas ämnesmässiga och didaktiska kompetens anses mycket god och studenternas faktiska studieresultat bedöms motsvara de förväntade studieresultaten. Fakultetens jämställdhetsarbete framhålls som berömvärt och det gäller särskilt förmågan att integrera jämställdhetsaspekterna i utbildningen. Den fysiska studiemiljön anses i ”stort sett bra” och examinationen får enligt bedömargruppen ”i stort sett anses vara ändamålsenlig och rättssäker”.

Omdömena i bedömarutlåtandet är övervägande positiva. Som framgår lämnas dessa omdömen emellertid inte utan förbehåll. Bedömargruppen har också ett antal kritiska synpunkter.

Ett generellt tema i den kritik som bedömargruppen riktar mot fakultetens juristprogram rör information och styrning. I princip förefaller det vara bedömargruppens mening att den informationsmängd som utbildningen genererar – i form av rapporter, värderingar, planer, protokoll osv. – är alltför stor och oöverskådlig och att den inte på ett effektivt sätt nyttiggörs i det löpande kvalitetsarbetet, att väsentlig information inte kommuniceras i tillräcklig utsträckning, samt att styrning och samordning inte fungerar tillfredsställande.

Bedömargruppen har i enlighet med Juridiska fakultetens modell för utbildningsutvärdering tillhandhållits ett frågeformulär till stöd för granskningen. Detta återfinns som bilaga till bedömarutlåtandet. Som framgår av detta är bedömargruppens kritik som skarpast just i fråga om styrning och samordning av programmet. Fråga 19 ("I vilken grad anser ni att det genomförs en kontinuerlig uppföljning av juristprogrammet vid Juridiska fakulteten?") och fråga 20 ("I vilken grad anser ni att det genomförs en kontinuerlig utveckling av juristprogrammet vid Juridiska fakulteten?") besvaras båda med värdet 1, av 4 möjliga, alltså lägsta möjliga grad (se även fråga 7, gällande progression). Enligt bedömargruppens kommentar utvecklas kurserna, inte programmet.

Bedömargruppen understryker detta i sina avslutande slutsatser, genom att framhålla att gruppen ser "allvarligt på att det saknas ett organ som har ansvar för och inflytande över programmet som helhet".

Bedömargruppen menar även att det reella studentinflytandet brister, först och främst på grund av bristande återkoppling. Också detta betonas särskilt i det ifyllda frågeformuläret (frågorna 15 och 16).

I övrigt uttrycker bedömargruppen kritik bl.a. på följande punkter:

- utbildningen når inte upp till högskoleförordningens mål i fråga om träning i ett professionellt förhållningssätt och internationell kommunikation,
- för att den problembaserade pedagogiska modellen ska fungera bättre bör återkopplingen till studenterna förbättras,
- studenternas studiemiljö inger oro, särskilt med avseende på det psykiska måendet,
- lärarkapaciteten är inte tillräcklig och lärarna är överbelastade,

- interaktionen med avnämarna brister,
- lärandemålen i kursplanerna är i vissa fall otydliga och
- rättssäkerheten i examinationen kan ifrågasättas i och med att inget separat omtentamenstillfälle erbjuds efter höstterminens tentor.

3. Förhållandet till den pågående översynen av juristprogrammet

Bedömargruppens utlåtande innebär ett ifrågasättande av den decentraliserade modell för kvalitetssäkring och utveckling av juristprogrammet som fakulteten tillämpar. Även om det finns anledning att invända mot bedömargruppens slutsatser i denna del, särskilt som avsaknaden av formella samordningsmekanismer inte är liktydig med avsaknaden av samordning, kan det konstateras att fakulteten i viss mån gjort samma grundläggande analys. Sedan utbildningsreformen 1992 har få genomgripande förändringar av programmet genomförts. Genom den pedagogiska modellen, basgruppssystemet osv., är kursernas likformighet möjligen större än på något annat svenskt juristprogram. Utbildningen är emellertid inte organiserad på ett sätt som direkt befordrar kursöverskridande reformer. Utbildningsutskottet har genom systemet med kursrapporter god inblick i utvecklingen av de individuella kurserna, men informationen delas endast i begränsad utsträckning kurserna emellan. Pedagogiska samtal som involverar hela lärarkollegiet förs en gång per termin, på utbildningsdagarna, men huruvida dessa får några konsekvenser på kursnivå är upp till de enskilda kursföreläsarna. Koordinationen brister och det finns en risk för stagnation på programnivå.

Det är bland annat mot denna bakgrund som Juridiska fakultetens fakultetsnämnd i juni 2022 sjösatte en översyn av juristprogrammet. De grundläggande frågor som utlåtandet väcker omfattas alla av det uppdrag som givits projektgruppen inom ramen för översynen. Enligt direktiven är uppdraget ”att undersöka huruvida utbildningen på juristprogrammet i sin nuvarande utformning kan förbättras på något sätt, och att, om så befinns vara fallet, om möjligt komma med konkreta förslag som tillvaratar denna förbättringspotential.” Se vidare projektgruppens rapport JURFAK 2023/54.

Fakultetsnämnden förutsätter att bedömarutlåtandet fortsatt beaktas i översynsarbetet. Det gäller inte minst frågan om samordning och utveckling av programmet som helhet. Vissa av de synpunkter och konkreta förslag som bedömargruppen lämnat i sitt utlåtande kan dock hanteras separat och mer direkt. Dessa behandlas i följande förslag till handlingsplan.

4. Förslag till handlingsplan

1. Studentinflytande

Fakultetsnämnden uppdrar åt Utbildningsutskottet att tillse att en kortfattad sammanfattning av varje kursrapport görs lätt tillgänglig för studenterna.

2. Kursvärderingarnas längd

Fakultetsnämnden uppdrar åt Utbildningsutskottet att ta fram en ny mall för kursvärderingar som ger kortare och mer kärnfulla kursvärderingar.

3. Studenternas studiemiljö

På Likavillkorsgruppens och Utbildningsutskottets uppdrag har en enkätundersökning på arbetsmiljötemat riktad till samtliga juristprogrammets studenter genomförts under våren. Fakultetsnämnden uppdrar åt ordförandena för Likavillkorsgruppen och Utbildningsutskottet att tillse att undersökningens resultat tillgängliggörs för studenter och anställda samt att behandla resultaten på grupp- respektive utskottsmöte.

4. Omtentamenstillfällen

Fakultetsnämnden ger prefekten i uppdrag att med bistånd av Utbildningsutskottets ordförande tillse att ett omtentamenstillfälle inom föreskriven tid efter höstterminens tentamina införs på juristprogrammets kurser.

5. Lärandemål

Fakultetsnämnden uppdrar åt Utbildningsutskottet att justera mallen för kursrapporter så att erforderlig konkretisering av lärandemål och betygskriterier i kursplanerna uppmuntras samt att särskilt bevaka frågan i det löpande kvalitetssäkringsarbetet.

6. Det kursöverskridande pedagogiska samtalet

Fakultetsnämnden uppdrar åt Utbildningsutskottet att verka för att det kursöverskridande pedagogiska samtalet främjas genom anordnande av pedagogiska lunchseminarier eller på annat, motsvarande, sätt.

7. Avnämarperspektivet

Under hösten genomförs en större arbetsgivarenkät i samarbete med Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet. Fakultetsnämnden ger Utbildningsutskottet i uppdrag att sprida resultaten och att följa upp dessa.

Utbildningsutskottet ska också på utskottsmöte behandla frågan hur fakultetens alumn nätverk bättre kan tas till vara som resurs i kvalitetsutvecklingsarbetet.

8. Återkoppling till lärarna

Fakultetsnämnden uppdrar åt Utbildningsutskottet att utreda formerna för återkoppling till lärarna vad avser det pedagogiska arbetet.

5. Juridiska fakultetsnämndens slutsats

Fakultetsnämnden konstaterar att utvärderingen har genomförts enligt föreskriven modell och att utvärderingsrapporten är adekvat. Ordföranden för utbildningsutskottet får i uppdrag att rapportera uppföljningsarbetet till fakultetsnämnden. En sammanfattande och utvärderande uppföljningsrapport ska tillställas fakultetsnämnden en gång per år.